

Raad voor Accreditatie (RvA)

Specifiek

Accreditatieprotocol

AP04 en AS SIKB 3000

Documentcode:

RvA-SAP-L002-NL

Versie 2, 16-3-2018

Een Specifiek Accreditatieprotocol (SAP) omschrijft het beoordelingsproces voor een specifieke accreditatie. De algemene RvA-Reglementen, Beleidsdocumenten en Toelichtingen zijn van toepassing op dit SAP. De actuele versie van dit SAP en andere genoemde RvA documenten zijn te vinden op de website van de RvA. (www.rva.nl).

Inhoud

1	Relevante documenten	4
1.1	Accreditatienorm	4
1.2	Aanvullende documenten	4
2	Scope van accreditatie	4
3	Accreditatiebeoordelingen	5
3.1	Initiële beoordelingen en uitbreidingen van de scope	6
3.2	Controle- en herbeoordelingen	6
4	Specifieke aandachtspunten bij de beoordelingen en toelichting bij het beoordelen van AP04 en AS SIKB 3000	6
5	Overige informatie	6
5.1	Afstemming	6
6	Wijzigingen ten opzichte van de vorige versie	6
	Bijlage 1: Voorbeeldscope AP04 en AS SIKB 3000	7

1 Relevante documenten

1.1 Accreditatienorm

EN-ISO/IEC 17025; Algemene eisen voor de competentie van beproevings- en kalibratielaboratoria. De actuele versie van deze norm is verkrijgbaar bij het NEN (www.nen.nl).

1.2 Aanvullende documenten

Naast de accreditatienorm wordt bij de accreditatie gebruik gemaakt van:

- AP04; Accreditatieprogramma voor keuring van partijen grond, bouwstoffen en korrelvormige afvalstoffen (AP04-A, AP04-V, AP04-SG, AP04-SB, AP04-U en AP04-E).
- AS SIKB 3000; Laboratoriumanalyses van grond-, waterbodemp- en grondwater-monsters (met bijbehorende protocollen 3010-3090, 3110-3190 en 3210-3290)

Dit SAP geeft een toelichting op het gebruik van het AP04 en AS SIKB 3000. De actuele versie van deze documenten (en onderliggende documenten) is te downloaden van de SIKB-site (www.sikb.nl). In verschillende AP04- en AS 3000-documenten wordt verwezen naar NEN- en ISO-normen. Die normen zijn verkrijgbaar bij het NEN (www.nen.nl).

EA heeft de volgende documenten gepubliceerd die relevant zijn voor de accreditatie van milieuanalyses:

- EA-4/02 Evaluation of the Uncertainty of Measurement in Calibration
- EA-4/16 EA guidelines on the expression of uncertainty in quantitative testing

De actuele versie van de genoemde EA documenten is verkrijgbaar op de website van de EA (www.european-accreditation.org).

De RvA heeft de volgende relevante documenten gepubliceerd:

- RvA-T001 Toepassen begrippen 'eigen methode', 'conform' en 'gelijkwaardig aan'
- RvA-T015 Toelichting op ISO/IEC 17025
- RvA-T018 Acceptabele herleidbaarheid
- RvA-T022 Eerstelijnscontrole
- RvA-T025 Scopes van testlaboratoria
- RvA-T030 Interlaboratoriumvergelijkingen

Op de website van de RvA (www.rva.nl) is de actuele versie van de RvA-documenten te vinden.

2 Scope van accreditatie

De algemene regels voor het definiëren van scopes zijn door de RvA vastgelegd in beleidsregel RvA-BR003 en in SAP L000. RvA-T025 geeft toelichting en voorbeelden van scopes. Specifiek voor milieuanalyses in het kader van AP04 en AS SIKB 3000 worden de verrichtingen per pakket (zoals genoemd in AP04 en AS SIKB 3000) weergegeven.

- Boven elk afzonderlijk pakket wordt een tabeltussenkop geplaatst waarin wordt aangegeven op welk pakket de daar onder staande verrichtingen betrekking hebben (bij de grond- en

bouwstoffenanalyses wordt als eerste verrichting de betreffende monstervoorbehandeling genoemd).

- In de tabeltussenkop wordt expliciet de versiedatum van het AP04- of AS3000-document aangegeven en wordt expliciet aangegeven of er sprake is van een volledig of niet-volledig pakket. Als er sprake is van een volledig pakket waarbij er één verrichting structureel uitbesteed wordt (zie AP04-A en AS SIKB 3000), wordt in de tabeltussenkop vermeld: 'volledig pakket (waarbij de xxxx-bepaling structureel wordt uitbesteed)'; de uitbesteede verrichting wordt verder niet in de scope vermeld.
- Bij de grond- en bouwstoffenanalyses wordt na de tabeltussenkop als eerste verrichting de monstervoorbehandeling als volgt genoemd: 'monstervoorbehandeling t.b.v. xxxx'. In de laatste kolom wordt de conformiteit met AP04-V of AS SIKB 3000 genoemd.
- De matrix: dit is letterlijk de matrix die in het betreffende prestatieblad genoemd is. Uitbreiding van die matrix is niet toegestaan. Beperking van die matrix wel, maar dan komt in de tabeltussenkop te staan 'niet-volledig pakket'.
- De verrichting/onderzoeksmethode wordt weergegeven conform RvA-T025. Hierbij mogen er geen andere componenten genoemd worden dan in het betreffende prestatieblad genoemd staan. Gebruikte technieken mogen niet afwijken van technieken bedoeld in het prestatieblad.
- Het is mogelijk in de kolom 'verrichting/onderzoeksmethode' de verrichting (op een beperkte wijze) als 'flexibel' (zie RvA-T025) weer te geven. De flexibiliteit geldt alleen voor de analysetechniek en/of de referentienorm die in het AP04/AS SIKB 3000 vermeld staan/staat; de instelling moet echter al wel geaccrediteerd zijn voor de betreffende techniek. Het is niet mogelijk om flexibiliteit aan te brengen in de matrix en/of afzonderlijke componenten. Uitgangspunten voor het op deze manier toepassen van deze flexibele scope zijn beschreven in RvA-T025 (aantoonbare competentie met betrekking tot de betreffende technieken en/of referentienormen, bijhouden overzicht, tijdig beschikbaar stellen van dat overzicht, etc.).
- Bij de kolom 'intern referentienummer' worden RvA-T001 en RvA-T025 toegepast. Hier wordt (na het interne referentienummer) eerst aangegeven conform welk prestatieblad er gewerkt wordt, en vervolgens kan eventueel conformiteit en/of gelijkwaardigheid met de in het prestatieblad genoemde referentienorm genoemd worden. In deze kolom kan de term 'eigen methode' niet vermeld worden. Wel is het mogelijk, indien dat niet strijdig is met het AP04 en/of AS SIKB 3000, deelprocessen uit afzonderlijke referentienormen te vermelden omdat het AP04 en/of AS SIKB 3000 ook als koepelnorm gezien kunnen/kan worden (zie RvA-T001).

Een voorbeeld van een scope voor AP04- en AS SIKB 3000-analyses is opgenomen als bijlage 1.

3 Accreditatiebeoordelingen

De werkwijze bij de beoordeling is voor de AP04- en AS SIKB 3000-analyses vergelijkbaar met de werkwijze beschreven in SAP-L000. De omvang en de inhoud van de beoordelingen zijn altijd afhankelijk van de specifieke situatie bij de instelling, de reeds geaccrediteerde scope en de bevindingen van de RvA bij voorgaande beoordelingen.

3.1 Initiële beoordelingen en uitbreidingen van de scope

Bij de initiële beoordeling en in het geval van uitbreiding van een bestaande scope van accreditatie wordt elke afzonderlijke (nieuwe) verrichting expliciet beoordeeld.

3.2 Controle- en herbeoordelingen

Bij controle- en herbeoordelingen wordt er naar gestreefd expliciet elke techniek, vallend onder de AP04- en AS SIKB 3000-verrichtingen, te beoordelen. Van elke afzonderlijk beoordeelde verrichting worden minimaal de resultaten van de kwaliteitscontroles (eerste-, tweede- en derdelijns controles) beoordeeld; expliciete aandacht is er voor interne audits en het performance-onderzoek.

4 Specifieke aandachtspunten bij de beoordelingen en toelichting bij het beoordelen van AP04 en AS SIKB 3000

Naast het genoemde onder 3.1 en 3.2:

- EN ISO/IEC 17025 is in alle situaties leidend.
- In het AP04 en AS SIKB 3000 wordt invulling gegeven aan de wijze van uitvoeren van de analyse, het uitvoeren en de resultaten van validatie, het uitvoeren en de resultaten van kwaliteitscontroles, de wijze van rapporteren, etc. De daar genoemde eisen zijn, voor zover niet strijdig met EN ISO/IEC 17025, bindend. Er mag niet van afgeweken worden.
- Accreditatie in het kader van AP04 en/of AS SIKB 3000 betekent niet dat de overheid automatisch tot erkenning zal overgaan.

5 Overige informatie

RvA-expertisehouder 17025: André Barel; andre.barel@rva.nl

RvA-coördinator testlaboratoria: Ko Baas; ko.baas@rva.nl

RvA materiedeskundige: Ido Dijkstra; ido.dijkstra@rva.nl

5.1 Afstemming

In Nederland hebben meerdere geaccrediteerde milieulaboratoria zich verenigd in FeNeLab (Federatie Nederlandse Laboratoria) en geaccrediteerde waterschapslaboratoria in het ILOW (Integraal Laboratorium-Overleg Waterkwaliteitsbeheerders); inhoudelijke afstemming over het AP04 en AS SIKB 3000 vindt plaats in de Sectie Analyses van het SIKB.

6 Wijzigingen ten opzichte van de vorige versie

Ten opzichte van versie 1 van augustus 2011 zijn de volgende significante wijzigingen doorgevoerd:

- enkele niet inhoudelijke tekstaanpassingen;
- een verduidelijking van de omgang met 'eigen methode';
- de mogelijkheid om, op een beperkte manier, een flexibele scope toe te passen;
- actualisatie van de bijlage met voorbeeldscopes.

Bijlage 1: Voorbeeldscope AP04 en AS SIKB 3000

Nr.	Materiaal of product	Verrichting / Onderzoeksmethode	Intern referentienummer
AP04-verrichtingen (versie 23-06-2016) (NAW-132), pakket SG1 (samenstelling grond) (versie 23-06-2016) (NAW132-3), volledig pakket			
--	Grond	Monstervoorbehandeling t.b.v. AP04-SG1	WI001 conform AP04-V
1		Het bepalen van de pH-CaCl ₂ ; potentiometrie	WI002 conform AP04-SG-I
2	Veldvochtige grond en luchtdroge grond	Het bepalen van het gehalte aan droge stof; gravimetrie	WI003 conform AP04-SG-II en conform NEN-EN 15934
3	Grond	Het bepalen van het lutumgehalte; pipetmethode	WI004 conform AP04-SG-III en conform NEN 5753
4		Het bepalen van het gehalte aan organische stof; gloeiverliesmethode	WI005 conform AP04-SG-IV en conform NEN 5754
5		Het bepalen van het gehalte aan metalen; ICP-MS antimoon, arseen, barium, cadmium, chroom, kobalt, koper, lood, molybdeen, nikkel, tin, vanadium en zink	WI006 conform AP04-SG-V en conform NEN-EN-ISO 17294-2 (ontsluiting conform NEN 6961)
6		Het bepalen van het gehalte aan niet-vluchtig kwik; AFS	WI007 conform AP04-SG-VI en conform NEN-ISO 16772
7		Het bepalen van het gehalte aan polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK); HPLC-UV/flu naftaleen, fenantreen, antraceen, fluoranteen, benzo(a)antraceen, chryseen, benzo(k)fluoranteen, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen, indeno(1,2,3-cd)pyreen en de som van deze 10 PAK	WI007 conform AP04-SG-IX en conform NEN 6977 (extractie conform NEN 6971 en zuivering conform NEN 6976)

Nr.	Materiaal of product	Verrichting / Onderzoeksmethode	Intern referentienummer
8	Grond	Het bepalen van het gehalte aan polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK); GC-MS naftaleen, fenantreen, antraceen, fluoranteen, benzo(a)antraceen, chryseen, benzo(k)fluoranteen, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen, indeno(1,2,3-cd)pyreen en de som van deze 10 PAK	WI008 conform AP04-SG-IX en gelijkwaardig aan NEN-ISO 18287
9		Het bepalen van het gehalte aan polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK); <i>in het kader van flexibele scope meerdere technieken mogelijk</i> naftaleen, fenantreen, antraceen, fluoranteen, benzo(a)antraceen, chryseen, benzo(k)fluoranteen, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen, indeno(1,2,3-cd)pyreen en de som van deze 10 PAK	WI008 conform AP04-SG-IX <i>in het kader van flexibele scope meerdere referentienormen mogelijk</i>
10		Het bepalen van het gehalte aan polychloorbifenylen (PCB); gaschromatografie en elektronen-invangdetectie PCB 28, PCB 52, PCB 101, PCB 118, PCB 138, PCB 153, PCB 180 en de som van deze zeven PCB	WI009 conform AP04-SG-X
11		Het bepalen van het gehalte aan minerale olie; GC-FID	WI010 conform AP04-SG-XI en conform NEN-EN 16703

AP04-verrichtingen (versie 23-06-2016) (NAW-132), **pakket SG4 (samenstelling grond)** (versie 23-06-2016) (NAW-132-3)
volledig pakket (waarbij de chloridebepaling structureel wordt uitbesteed)

--	Grond	Monstervoorbehandeling t.b.v. AP04-SG4	WI001 conform AP04-V
12		Het bepalen van het gehalte aan cyaniden (totaal-vrij en totaal-complex); spectrometrie doorstroomanalyse	W0011 conform AP04-SG-VII en conform NEN-ISO 17380

AP04-verrichtingen (versie 23-06-2016) (NAW-132), **pakket SG5 (samenstelling grond)** (versie 23-06-2016) (NAW-132-3)
niet-volledig pakket

--	Grond	Monstervoorbehandeling t.b.v. AP04-SG5	WI001 conform AP04-V
13		Het bepalen van het gehalte aan organostikstof- en organofosforbestrijdingsmiddelen; GC MS atrazine, propazine, simazine, terbutryn, azinfos-methyl, bromofos-ethyl, bromofos-methyl, chloorpyrifos-ethyl, dichloorvos, disulfoton, fenthion, malathion, parathion-ethyl, parathion-methyl en de som van deze organostikstof- en organofosforbestrijdingsmiddelen	WI012 conform AP04-SG-XVI

Nr.	Materiaal of product	Verrichting / Onderzoeksmethode	Intern referentienummer
-----	----------------------	---------------------------------	-------------------------

AP04-verrichtingen (versie 23-06-2016) (NAW-132), **pakket SG6 (samenstelling grond)** (versie 23-06-2016) (NAW-132-3)
niet-volledig pakket

--	Grond	Monstervoorbehandeling t.b.v. AP04-SG6	WI001 conform AP04-V
14		Het bepalen van het gehalte aan asbest; stereo- en polarisatiemicroscopie chrysotiel, crocidoliet, amosiet, vezelvormig anthophylliet, vezelvormig actinoliet, vezelvormig tremoliet	WI013 conform AP04-SG-XVIII en conform NEN 5898

AS SIKB 3000 (versie 23-06-2016) (NAW-133), **protocol 3110** (versie 23-06-2016) (NAW-133-3) **(Laboratoriumanalyses voor grond-, waterbodemp- en grondwateronderzoek; grondwater standaardpakket); volledig pakket**

15	Grondwater	Het bepalen van de pH; potentiometrie	WI101 conform prestatieblad 3110-1 en conform NEN-EN 10523
16		Het bepalen van het elektrisch geleidingsvermogen; conductometrie	WI102 conform prestatieblad 3110-2 en conform NEN-ISO 7888
17		Het bepalen van het gehalte aan metalen; ICP-MS barium, cadmium, kobalt, koper, kwik (niet-vluchtig), lood, molybdeen, nikkel en zink	WI103 conform prestatieblad 3110-3 en conform NEN-EN-ISO 17294-2
18		Het bepalen van het gehalte aan polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK); HPLC-UV/flu naftaleen, fenantreen, antraceen, fluoranteen, benzo(a)antraceen, chryseen, benzo(k)fluoranteen, benzo(a)pyreen, benzo(ghi)peryleen, indeno(1,2,3-cd)pyreen en de som van deze 10 PAK	WI104 conform prestatieblad 3110-4 en gelijkwaardig aan NEN-EN-ISO 17993
19		Het bepalen van het gehalte aan minerale olie; GC-FID	WI105 conform prestatieblad 3110-5